

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

(ร่าง)

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงาน กรมควบคุมมลพิษ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต (ประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน)

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในการ จัดทำนโยบาย แผนและมาตรการด้านการควบคุมมลพิษ กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ติดตาม ตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดทำรายงานสถานการณ์ มลพิษของประเทศ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษ ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ประสานการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ ดำเนินการร้องทุกข์ด้านมลพิษ รวมทั้งดำเนินการตาม กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษและ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการกิจให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร “น้ำต้องสะอาด อากาศต้องบริสุทธิ์ หยุดปัญหามลพิษ เพื่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน” และเป็นไปตามค่านิยมขององค์กร “ถูกต้อง ทันสมัย โปร่งใส ใส่ใจประชาชน” สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้กับประชาชน กรมควบคุมมลพิษจึงได้จัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้มีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง และการจัดระดับความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน จะพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ❖ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลา หนึ่งในรูปแบบความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น
- ❖ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางการเงินหรือผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์การประเมินโอกาสเกิดการทุจริต

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	เกณฑ์การประเมิน
๕	โอกาสเกิดขึ้นง่ายที่สุด	- เกิดเป็นประจำ หรืออย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง - มีข้อบ่งชี้ถึงความน่าจะเป็นสูงที่จะเกิดขึ้นในระยะใกล้
๔	โอกาสเกิดขึ้นง่าย	- เกิดบ่อยข้างบ่อย หรือปีละ ๖-๑๐ ครั้ง - มีข้อบ่งชี้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระยะอันใกล้
๓	โอกาสเกิดขึ้นปานกลาง	- เกิดเป็นบางครั้ง หรือปีละ ๓ ครั้ง - มีข้อบ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในระยะอันใกล้

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	เกณฑ์การประเมิน
๒	โอกาสเกิดขึ้นยาก	- โอกาสเกิดน้อย หรือไม่เกินปีละ ๒ ครั้ง - ไม่มีข้อบ่งชี้หรือหลักฐานบ่งชี้ความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในระยะอันใกล้
๑	โอกาสเกิดขึ้นยากที่สุด	- แทบจะไม่เกิด หรือปีละ ๑ ครั้ง - ไม่มีข้อบ่งชี้ที่จะเป็นไปได้

เกณฑ์การประเมินผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ผลกระทบ	เกณฑ์การประเมิน
๕	สูงมาก	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษหรือถูกข่มขู่ ความผิดและเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	สูง	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	- หน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	น้อย	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	- แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- ♦ สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- ♦ สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- ♦ สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- ♦ สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. กระบวนการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

กรมควบคุมมลพิษไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการ อนุมัติ อนุญาต เนื่องจากกรมไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. กระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ	
ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษ	- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อแลกกับการรายงานผลการตรวจสอบที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง หรือบันทึกข้อมูลเท็จ	๑	๓	๓ (ปานกลาง)
	- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อประวิงเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง	๑	๓	๓ (ปานกลาง)

๓. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ	
การกำหนดขอบเขตของงานซื้อหรืองานจ้าง	อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนเพื่อกำหนดร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ และกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายหนึ่งรายใด	๑	๓	๓ (ปานกลาง)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ	
	อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากผู้ขายที่เคยติดต่อกัน เพื่อแบ่งซื้อแบ่งจ้าง และให้วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในอำนาจอนุมัติของตน	๑	๓	๓ (ปานกลาง)
การตรวจรับพัสดุ	อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากผู้รับจ้างเพื่อให้มีการตรวจรับพัสดุที่ไม่เข้มงวดหรือไม่ตรงตามรายละเอียดที่กำหนดไว้	๑	๓	๓ (ปานกลาง)

๔. กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ	
การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ หรือจ้างเป็นพนักงานราชการ	อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากผู้สมัครเพื่อแลกกับการได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือได้รับสิทธิพิเศษในกรณีอื่น	๑	๒	๒ (ต่ำ)
การประเมินการเลื่อนตำแหน่ง แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น	อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น	๑	๒	๒ (ต่ำ)

มาตรการจัดการความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการภารกิจ		
- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อแลกกับการรายงานผลการตรวจสอบที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง หรือบันทึกข้อมูลเท็จ - อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อประวิงเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง	ปานกลาง	กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษและบังคับการตามกฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน และกำหนดมาตรการ/แนวทางเพื่อลดโอกาสความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดให้มีกระบวนการ

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระหว่างปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน โดยมีช่องทางการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดยการใช้แบบประเมินความคิดเห็นออนไลน์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในการเข้าตรวจสอบ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามมาตรการและแนวทางป้องกันและต่อต้านการทุจริตในการให้หรือรับสินบน กรมควบคุมมลพิษ กำกับติดตามการดำเนินงานตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ
การจัดซื้อจัดจ้าง		
- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนเพื่อกำหนดร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ และกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายหนึ่งรายใด	ปานกลาง	หากโครงการมีความเสี่ยงให้มีตัวแทนจากกองหรือส่วนงานอื่นร่วมกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ
- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากผู้ขายที่เคยติดต่อกัน เพื่อแบ่งซื้อแบ่งจ้างและให้วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในอำนาจอนุมัติของตน	ปานกลาง	หัวหน้าเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบการมีผลประโยชน์ต่อการซื้อ/ขอจ้างของเจ้าหน้าที่พัสดุ
- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการตรวจรับพัสดุที่ไม่เข้มงวดหรือไม่ตรงตามรายละเอียดที่กำหนดไว้	ปานกลาง	หัวหน้าเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบการตรวจรับพัสดุของคณะกรรมการให้เป็นไปตามตรงตามรายละเอียดที่กำหนด
การบริหารงานบุคคล		
- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนจากผู้สมัครเพื่อแลกกับการได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือได้รับสิทธิพิเศษในกรณีอื่น	ต่ำ	กำกับและควบคุมการดำเนินงานตลอดจนกระบวนการอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการปกปิดรายชื่อบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสรรหาหรือคณะกรรมการออกข้อสอบ และการปกปิดข้อมูลผู้สมัครเพื่อป้องกันการติดต่อกันระหว่างผู้สมัครกับคณะกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- อาจมีการรับหรือเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น	ต่ำ	กำกับและควบคุมการดำเนินงานตลอดจนกระบวนการอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการปกปิดรายชื่อบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการประเมินบุคคล และการปกปิดข้อมูลผู้สมัคร เพื่อป้องกันการติดต่อกันระหว่างผู้สมัครกับคณะกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง